

Analiza Impactului de Reglementare	
Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza Impactului de Reglementare la proiectul de lege pentru modificarea Legii 162/2005 cu privire la statutul militarilor <i>(în speță – acordarea dreptului ca perioada concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului să fie inclusă în vechimea calendaristică în serviciul militar).</i>
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Apărării al Republicii Moldova
Subdiviziunea:	Direcția politici resurse umane
Persoana responsabilă și datele de contact:	Alexandru ROMAN telefon de contact: (022) 252322 e-mail: alexandru.roman@army.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p style="text-align: center;">Au fost evidențiate următoarele probleme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eliberarea personalului din serviciul militar prin contract și plecarea pentru continuarea serviciului în alte structuri de forță; - Lipsa motivației cetățenilor de a se încadra în serviciul militar prin contract; - Discriminarea indirectă și inechitatea socială a personalului militar (în special femeile) în comparație cu alți angajați din sectorul public. 	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
<p>La momentul actual, efectivul cu statut special din unele structuri de forță pe lângă prevederile speciale proprii, se conduc și de prevederile Codului Muncii în ceea ce privește acordarea diferitor tipuri de concediu.</p> <p>Astfel, reieșind din prevederile alin. (3) art. 124 al Codului muncii rezultă că concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului se include în vechimea în muncă, inclusiv în vechimea în muncă specială, și în stagiul de cotizare.</p> <p>Cu referire la militarii prin contract ai Forțelor Armate (<i>funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Apărării și Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne</i>), dreptul la un asemenea tip de</p>	

concediu este reglementat prin lit. j) alin.4 art. 32 al Legii nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, care prevede expres că: „*Perioada concediului pentru îngrijirea copilului se include în vechimea în muncă generală și în perioada necontributivă a militarului asimilată stagiului de cotizare, în conformitate cu legislația în vigoare, dar nu se include în vechimea calendaristică în serviciul militar.*”.

Putem menționa că, în raport cu colaboratorii altor structuri de forță care dispun de asemenea drept și, respectiv, beneficiile care rezultă din acesta, asemenea normă în cazul militarilor Forțelor Armate constituie în fapt o inechitate socială și în consecință, acest lucru duce la următoarele:

- discriminare indirectă a personalului militar (în special femeile) în comparație cu alți angajați din sectorul public.

- creează premise pentru plecarea din serviciul militar al specialiștilor cu o pregătire calificată, preponderent către alte structuri de forță în care asemenea drept este garantat;

- poziționează serviciul militar drept unul mai defavorizat în comparație cu serviciul special din alte structuri de forță, scăzând astfel, motivația pentru încadrarea tinerilor specialiști în serviciul militar prin contract și, respectiv, diminuându-se semnificativ nivelul de atractivitate a profesiei de militar în rândul populației în comparație cu serviciul special din alte structuri de forță.

Astfel, în urma convorbirilor cu militarilor prin contract din cadrul Ministerului Apărării care s-au eliberat în ultima perioadă, s-a constatat că o parte considerabilă a acestora doresc ulterior să fie angajați în alte structuri de forță unde pachetul social este mai avantajos (*inclusiv din considerentul că perioada concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani se include în vechimea calendaristică în serviciul militar*).

O astfel de tendință se atestă și în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri de unde militarii se transferă în alte subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne pentru continuarea serviciului.

Totodată, reieșind din cerințele Legii nr.245/2008 *cu privire la secretul de stat* nu putem prezenta unele date la subiectul dat.

Evenimentele din 24 februarie 2022, cu referire la războiul din Ucraina au reconfigurat radical viziunea asupra rolului Forțelor Armate, importanța menținerii și consolidării la nivel înalt a capacităților de luptă și defensive ale acesteia, marcând și reorientând atenția societății către această entitate ca fiind cea care este și trebuie să fie la straja țării, în garanția prevenirii unor scenarii similare cu cele din țara vecină.

Având în vedere cele expuse, în scopul creării unui echilibru între viața profesională și cea de familie, promovarea profesiei de militar, asigurarea protecției sociale a militarilor, se propune excluderea din Legea nr.162/2005 a acestei prevederi discriminatorii și, respectiv, stabilirea posibilității prin care concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani să fie inclus în vechimea calendaristică în serviciul militar.

Reieșind din faptul că concediul de îngrijire a copilului poate fi acordat atât femeilor cât și bărbaților, acest subiect este actual pentru întregul efectiv al Forțelor Armate.

Totodată, acest fapt poate fi privit și ca o inechitate și discriminare pe bază de gen reieșind din faptul că de acest concediu de îngrijire a copilului beneficiază preponderent personalul de gen feminin. Astfel, reieșind din faptul că egalitatea de gen este una din valorile fundamentale ale Uniunii Europene modificarea respectivă poate fi privită și din punct de vedere al angajamentelor Republicii Moldova privind subiectul dat, precum ca o politică de reconciliere a vieții de familie cu cea profesională.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Odată cu intrarea în vigoare a Legii 162/2005 cu privire la statutul militarilor a fost introdusă o normă (articolul 32 alineatului (4) litera j)) prin care: *„Perioada concediului pentru îngrijirea copilului se include în vechimea în muncă generală și în perioada necontributivă a militarului asimilată stagiului de cotizare, în conformitate cu legislația în vigoare, dar nu se include în vechimea calendaristică în serviciul militar”*.

În rezultatul acestor modificări, începând cu anul 2005 și până în prezent, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului nu se include în vechimea calendaristică în serviciul militar.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Odată cu intrarea în vigoare a Legii 162/2005 cu privire la statutul militarilor, militarii prin contract au pierdut dreptul de includere în vechimea calendaristică în serviciul militar a perioadei concediului pentru îngrijirea copilului.

Astfel, pe parcursul ultimilor ani se observă un exod constant a cadrelor militare de valoare din cadrul Forțelor Armate în alte structuri de forță din cauză că în aceste structuri sunt facilități mai atractive (inclusiv includerea în vechimea în muncă specială a perioadei de aflare în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului).

La fel serviciul militar prin contract din start nu este motivant în comparație cu alte structuri de forță.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic:

Legea 162/2005 cu privire la statutul militarilor (articolul 32 alineatului (4) litera j)).

Documentele de politici:

Proiectul de lege este elaborat în conformitate cu:

- prevederile pct.9.2.26. (*Îmbunătățirea înlesnirilor sociale ale militarilor*) al Planului național de dezvoltare pentru anii 2023-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.89/2023;

- acțiunea 8 „Modernizarea Armatei Naționale” din Planul Național „Construim Moldova Europeană” 20 de acțiuni guvernamentale.

- Strategia securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.391/2023

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Scopul proiectului constă în acordarea dreptului ca perioada concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului să fie inclusă în vechimea calendaristică în serviciul militar”, modificare care ar duce la:

- menținerea în serviciului militar a personalului cu o pregătire calificată înaltă;
- creșterea nivelului de atractivitate privind încadrarea tinerilor în serviciul militar prin contract;
- asigurarea echității sociale și de gen.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea “a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea I.

Menținerea acestei inechități sociale și discriminări indirecte a militarilor prin contract (*funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Apărării și Inspectoratului General de Carabinieri din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*) va crea și în continuare premise de eliberare a personalului din serviciul militar și plecarea acestora pentru continuarea serviciului în alte structuri de forță, precum și va poziționa serviciul militar drept unul mai defavorizat în comparație cu serviciul special din alte structuri de forță.

Astfel, indirect va scădea capacitatea de apărare a țării.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Opțiunea II.

Proiectul în cauză *constă în includerea perioadei concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului în vechimea în muncă specială pentru militarii prin contract (funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Apărării și Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne).*

Astfel, se propune ca la articolul 32 alineatul (4) litera j) din Legea 162/2005 cu privire la statutul militarilor, textul „*Perioada concediului pentru îngrijirea copilului se include în vechimea în muncă generală și în perioada necontributivă a militarului asimilată stagiului de cotizare, în conformitate cu legislația în vigoare, dar nu se include în vechimea calendaristică în serviciul militar*”, să fie abrogată.

Respectiv, odată cu abrogarea normei respective din legea specială, la calcularea perioadei de aflare în concediul parțial plătit de îngrijire a copilului în calculul vechimii calendaristice a serviciului militar (pentru stabilirea în viitor a pensiei), se va aplica norma generală adică prevederile alin. (3) art. 124 al Codului muncii care expres menționează că, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului se include în vechimea în muncă, **inclusiv în vechimea în muncă specială**, și în stagiul de cotizare.

La fel, în contextual amendamentelor respective se propune ca articolul 33 din aceeași lege să fie completat cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Nu se include în termenul de aflare în gradul militar, pentru acordarea gradului militar următor perioada în care militarul s-a aflat în concediul pentru îngrijire a copilului.”.

Prezenta normă va intra în vigoare începând cu anul 2025 odată cu planificarea sumelor necesare în contextul elaborării următorului Cadru bugetar pe termen mediu.

Modificarea propusă țintește soluționarea următoarelor probleme:

- menținerea în serviciului militar a specialiștilor cu o pregătire calificată înaltă;

- creșterea nivelului de atractivitate privind încadrarea tinerilor în serviciul militar prin contract;

- diminuarea indirectă a cheltuielilor de instruire a efectivului (reieșind din faptul că astfel vom diminua fluxul de plecări în alte structuri de forță și respectiv vom menține în serviciului militar a specialiștilor cu o pregătire calificată înaltă).

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea III.

Pentru înlăturarea deficiențelor descrise în prezenta analiză și soluționarea problemelor invocate nu există opțiuni alternative.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Opțiunea I – „A nu face nimic”

Costuri:

- Lipsa de cheltuieli din partea statului pentru elaborarea, aprobarea și publicarea proiectului de lege.

Beneficii:

- Beneficii în lipsa intervenției propuse nu au fost identificate.

Efecte negative:

- eliberarea din serviciul militar sau transferul militarilor din Forțele Armate în alte structuri de forță care beneficiază de dreptul ca concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului se fie inclus în vechimea în muncă specială;

- lipsa motivației și nivelul scăzut de atractivitate privind încadrarea tinerilor în serviciul militar prin contract;

- creșterea indirectă a cheltuielilor legate de instruirea efectivului (reieșind din faptul că va continua fluxul de plecări în alte structuri de forță și astfel nu vom putea menține în serviciului militar a specialiștilor cu o pregătire calificată înaltă);

- discriminarea în continuare a persoanelor aflate în concediul pentru îngrijirea copilului (în special femeile).

Riscuri:

- posibilitatea diminuării constante a capacității de apărare a statului.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunea II

Opțiunea recomandată are impact sub formă de costuri (cheltuieli financiare).

Cheltuielile financiare sunt legate de dreptul de a beneficia de pensie mai devreme decât în condiții actuale (*luând în considerație faptul că perioada concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani se va include în vechimea calendaristică în serviciul militar*) și constă din sumele achitate în viitor pentru militarii care vor trece în rezervă, comparativ cu situația achitării pensiilor fără acest beneficiu. Banii se vor aloca în bugetul CNAS din bugetul de stat împreună cu mijloacele financiare destinate achitării pensiilor conform Legii 1544/1993.

Astfel, reieșind din numărul militarilor prin contract care teoretic vor putea trece în rezervă mai devreme din considerentul că vor obține dreptul ca perioada concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani se va include în vechimea calendaristică în serviciul militar, (*numărul de efectiv restricționat conform Legii nr.245/2008 cu privire la secretul de stat*) și salariul mediu, costul maxim al implementării proiectului dat va fi de **6 439516,00 lei**, dintre care:

Ministerul Apărării:

- în anul 2025: 1 205200,00 lei;
- în anul 2026: 1 691900,00 lei;
- în anul 2027: 1 998500,00 lei;

Total Ministerul Apărării pentru anii 2025-2027: **4 895600,00 lei**

Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General de Carabinieri):

- în anul 2025 - 554884,00 lei;
- în anul 2026 - 498336,00 lei;
- în anul 2027 - 490696,00 lei.

Total Inspectoratul General de Carabinieri pentru anii 2025-2027: **1543916,00 lei**

Cuantumul resurselor financiare necesare în implementarea proiectului dat în timp poate fi mai mic, reieșind din faptul că nu toți militarii care vor beneficia de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă vor trece imediat în rezervă.

Beneficiari ai proiectului dat sunt toți militarii care s-au aflat sau se află în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

În cazul asigurării unei retenții a militarilor prin contract odată cu introducerea modificărilor propuse, sistemul militar va avea o tendință indirectă de reducere a cheltuielilor de instruire, legate de eliberări ale militarilor deja instruiți și necesitatea înlocuirii permanente a acestora.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri

sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea
Nu au fost analizate opțiuni alternative.
c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta
Riscurile care pot duce la eșecul intervenției sunt: - Creșterea salariilor sau al pachetului social în alte structuri de forță sau în sectorul civil; - Creșterea/multitudinea oportunităților de plecare peste hotare pentru militari, etc.
d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi
Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător.
Concluzie
e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați
Pornind de la scopul și finalitățile urmărite pe baza calculului raportului dintre costurile și beneficiile viitoare, precum și argumentele detaliate expuse supra, considerăm că Opțiunea II selectată și dezvoltată în prezenta analiză urmează a fi susținută.
5. Implementarea și monitorizarea
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare
În rezultatul aprobării proiectului de lege, nu sunt necesare a fi operate modificările de rigoare ale cadrului normativ aferent.
b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea
- reducerea fluxului de cadre, prin reducerea cazurilor de eliberare din serviciul militar sau transferul în alte structuri de forță; - sporirea atractivității serviciului militar prin contract creșterea numărului tinerilor încadrați în acest serviciu.
c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea
Impactul va fi resimțit în următorii ani și va putea fi verificat în urma analizei datelor statistice.
6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă			
Principalele părți interesate în promovarea prezentului proiect sunt: - Cancelaria de Stat; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Afacerilor Interne; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Congresul Autorităților Locale din Moldova			
b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților			
- Expunerea în cadrul ședințelor de lucru (Grupul de lucru specializat din cadrul Ministerul Apărării) a pozițiilor favorabile a conducerii Marelui Stat Major al Armatei Naționale; - Chestionarea și convorbiri cu militarii din cadrul unităților militare, prezentarea rezultatelor chestionării în procesul de identificare a problemei și pregătirea opțiunilor; Proiectul actului normativ, nota informativă și analiza impactului au fost consultate public și avizate/expertizate, inclusiv cu toți subiecții expuși supra, în conformitate cu prevederile și exigențele Legii nr. 100/2017 <i>cu privire la actele normative</i> și Legii nr. 239/2008 <i>privind transparența în procesul decizional</i> .			
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat).			
Poziția părților (autorităților de resort) interesate se regăsește în sinteza obiecțiilor/propunerilor la proiectul de lege urmare a primirii avizelor asupra proiectului dat.			

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea alterativă 1 (a nu face nimic)	Opțiunea alterativă 2 (recomandată)	Opțiunea alterativă 3
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	0	-
povara administrativă	0	-1	-
fluxurile comerciale și investiționale	0	0	-
competitivitatea afacerilor	0	0	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0	0	-
concurența pe piață	0	1	-
activitatea de inovare și cercetare	0	0	-
veniturile și cheltuielile publice	0	-1	-
cadrul instituțional al autorităților publice	0	1	-

alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	0	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0	2	-
situația social-economică în anumite regiuni	0	0	-
situația macroeconomică	0	0	-
alte aspecte economice	0	0	-
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0	2	-
nivelul de salarizare	0	1	-
condițiile și organizarea muncii	0	2	-
sănătatea și securitatea muncii	0	1	-
formarea profesională	0	0	-
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	1	-
nivelul veniturilor populației	0	1	-
nivelul sărăciei	0	0	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0	-
diversitatea culturală și lingvistică	0	0	-
partidele politice și organizațiile civice	0	0	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	0	-
modul sănătos de viață al populației	0	0	-
nivelul criminalității și securității publice	0	0	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	2	-
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0	-
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0	0	-
nivelul și calitatea educației populației	0	0	-
conservarea patrimoniului cultural	0	0	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	0	-
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0	-
discriminarea	0	0	-

alte aspecte sociale	0	0	-
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	0	-
calitatea aerului	0	0	-
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	0	-
biodiversitatea	0	0	-
flora	0	0	-
fauna	0	0	-
peisajele naturale	0	0	-
starea și resursele solului	0	0	-
producerea și reciclarea deșeurilor	0	0	-
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	0	-
consumul și producția durabilă	0	0	-
intensitatea energetică	0	0	-
eficiența și performanța energetică	0	0	-
bunăstarea animalelor	0	0	-
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	0	-
utilizarea terenurilor	0	0	-
alte aspecte de mediu	0	0	-

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea “a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.